

magyar kémikusok lapja

55. ÉVFOLYAM 2. SZÁM, FEBRUÁR

Pavláth Attila, az Amerikai Kémiai Társaság 2001. évi elnökének nyilatkozata lapunk részére

Januári számunkban hírt adtunk róla, *Pavláth Attila* lett az USA-ban 1999. november 15-én lezárult szavazásos elnökválasztás győztese, az Amerikai Kémiai Társaság (ACS) 2001. évi elnöke és egyben Igazgató-tanácsának tagja a 2000-2002. években. Első angol nyelvű megkeresésünkre magyarul válaszolt, és többek között a következőket írta: „Az ACS a világ legnagyobb tudományos egyesülete. Az a tény, hogy egy magyar fogja az egyesületet a 21. századba bevezetni és új irányzattal, remélhetőleg ad megint a mi kis országunk hírnevéhez.” Most közze tesszük lapunk részére eljuttatott nyilatkozatát.

Pavláth Attila az USA Mezőgazdasági Minisztérium Nyugati-régió Kutatási Központjában (Kalifornia, Albany) vezető kutatóvegyész. Iskoláit Magyarországon végezte, a BME-n szerzett vegyészmérnöki oklevelet 1952-ben, majd az MTA-n vegyészként kandidátusi fokozatot. Magyarországot 1956-ban hagyta el, és a montreali (Kanada) McGill Egyetem kutatója lett. 1958-ban belépett a richmondi (Kalifornia-USA) Stauffer Vegyigyár Nyugati Kutatási Központjába, majd 1967-től jelenlegi munkahelyére, ahol különböző kutatási projektek vezetője.

A fluorkémia egyik elismert korai úttörője, e témában nagyszámú – részben *Oláh Györggyel* közös – közleménye jelent meg. Az elektromos kisülés egyik első szerves kémiai alkalmazója. A mezőgazdasági termékek alternatív energiahordozóként történő felhasználásának egyik kutatási vezetője. Legújabb kutatási területe a mezőgazdasági termékek (szénhidrátok, zsírok, proteinek) hasznosítása nem élelmezési célra. Hosszú munkássága során textil-kémiával is foglalkozott.

A fenti területek nemzetközileg elismert szakértője több mint 100 tudományos közleménnyel, 25 szabadalommal, 3 könyvvel és számos könyvfejezettel és beszámolóval. Nagyszámú előadást tartott az egész világon. Négy nyelven beszél. Három alkalommal választották be az ACS Igazgatótanácsába.

Pavláth Attila magyar nyelvű nyilatkozata lapunknak:

„Negyvenhárom éve, hogy a körülmények arra kényszerítettek, hogy elhagyjam Magyarországot. Sokan voltak, akik hasonló elhatározásra jutottunk, de ez nem jelentette azt, hogy elfelejtettük volna szülőföldünket. Termé-

szetesen mindnyájan nagyon hálásak vagyunk új hazánknak, amely lehetőséget adott egy új élet kezdésére, amit lojalitásunkkal fizetünk meg, de a legnagyobb sikereink között sem felejtettük el, hogy honnan indultunk el.

Hogyan kerül valaki egy ausztriai menekült táborból az Amerikai Földművelődésügyi Minisztérium kutatási osztályvezetői székébe? Hogyan lesz egy kis ország vegyészmérnökéből a világ legnagyobb tudományos egyesületének elnöke? Erről hosszú oldalakat lehetne írni, de ez nem egyedüli eset. Az elmúlt évtizedek során beutaztam a világot és a legvalószínűtlenebb helyeken akadtam össze magyarokkal, akiknek a sikeres eredményei büszkeséget keltethetnek Magyarországon.

Megválasztásom előtt már kilenc évig az Amerikai Kémikus Társaság (ACS) igazgatóságának voltam tagja. Mint az első és az egyedüli közép-kelet-európai származású igazgató különös figyelmet szenteltem arra, hogyan lehet segíteni azokat az országokat, amelyeket a fél évszázad politikai elnyomása elválasztott a szabad világtól. Ennek során kapcsolatokat alakítottam ki a Magyar Kémikusok Egyesületével, és ezt mint az ACS elnöke tovább akarom fejleszteni. Remélem, hogy a közeljövőben lehetőség lesz személyes találkozásra is az MKE vezetőivel.

A „webpage”-emről (<http://www.pavlat.org>) kitűnhet, hogy megválasztásom nem csupán a tudományos eredményeim következménye. Az egész világon komoly problémák merülnek fel a kémiával kapcsolatban. A választások során mindig azt mondtam, hogy „We are all in this together”, azaz mindnyájunkat érintenek a problémák, és „It's time for a change”, azaz meg kell változtatni a módszereinket a problémáink megoldásához. Ez nem csupán az ACS-re vonatkozik, hanem az egész világra. Elnökségem alatt ezen a vonalon fogok dolgozni, amiben a Magyar Kémikusok Egyesületének segítségére is számítok.”

Kálmán Alajos, az MKE elnöke meghívta Pavláth Attilát Egyesületünk 2000. májusi közgyűlésére, hogy díszvendégként tartson előadást kutatómunkájáról.

Rácz